

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра германської і фіно-угорської філології

Курсова робота

на тему: Вживання умовного способу дієслова у малих текстових
формах англомовного і україномовного гумористичного дискурсу

студентки групи Па 15-21
факультету германської філології і перекладу
заочної форми здобуття освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійної програми Англійська мова і
друга іноземна мова: усний і письмовий переклад
Новиченко Анни Миколаївни

Науковий керівник:
кандидат психологічних наук, доцент
Коломієць В. О

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of Germanic and Finno-Ugrian Philology

Term Paper

The Use of the Conditional Mood in Small Text Forms of English and
Ukrainian Humorous Discourse

ANNA NOVYCHENKO

Group Te 15-21

Germanic Philology and Translation Faculty

Research Adviser

Assoc. Prof.

VALENTYNA KOLOMIETS

PhD (Psychology)

Kyiv 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЖИВАННЯ УМОВНОГО СПОСОБУ ДІЄСЛОВА В АНГЛОМОВНОМУ І УКРАЇНОМОВНОМУ ГУМОРИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	6
1.1. Категорія умовного способу дієслова в сучасному мовознавстві	6
1.2. Форми умовного способу дієслова в англійській і українській мовах	7
1.3. Вживання умовного способу дієслова в англійській і українській мовах	8
Висновки до розділу 1	10
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ УМОВНОГО СПОСОБУ ДІЄСЛОВА В МАЛИХ ТЕКСТОВИХ ФОРМАХ АНГЛОМОВНОГО І УКРАЇНОМОВНОГО ГУМОРИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ	12
2.1. Особливості англомовного і україномовного гумористичного дискурсу	12
2.2. Аналіз вживання категорії умовного способу в мінітекстах англомовного гумористичного дискурсу	14
2.3 Аналіз вживання категорії умовного способу в мінітекстах україномовного гумористичного дискурсу	16
Висновки до розділу 2	17
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	21
SUMMARY	23

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зіставний аналіз вживання умовного способу дієслова в англомовних і україномовних гумористичних текстах дозволить зрозуміти особливості сміхової культури та менталітету носіїв досліджуваних мов.

Об'єктом дослідження є умовний спосіб дієслова як граматична категорія в англійській та українській мовах.

Предметом дослідження є використання умовного способу дієслова у невеликих текстових формах гумористичного дискурсу в англійській і українській мовах.

Метою дослідження є зіставний аналіз вживання умовного способу дієслова в малих текстових формах гумористичного дискурсу в англійській та українській мовах.

У відповідності з метою дослідження ставились такі **завдання**:

1. Охарактеризувати категорію умовного способу дієслова. Розглянути, описати та порівняти форми умовного способу в англійській та українській мовах.
2. Визначити поняття гумористичного дискурсу та розглянути його жанри .
3. Проаналізувати вживання умовних речень у контексті малих текстових форм англомовного і україномовного гумористичного дискурсів.
4. Здійснити зіставний аналіз вживання умовних речень у малих текстових формах англомовного і україномовного гумористичного дискурсів.

Методи дослідження: критичний аналіз літератури з теми дослідження (для вивчення теоретичних аспектів вживання

умовного способу в англomовному і україномовному гумористичному дискурсі), порівняльний аналіз (для виявлення спільних рис та відмінностей у вживанні умовного способу в англійській та українській мовах), емпіричний метод (для збору та аналізу прикладів вживання умовного способу в малих текстах гумористичного дискурсу обох мов).

Матеріалом дослідження слугували серіал «Друзі», повість Роальда Даля «Charlie and the Chocolate Factory», гумористичні оповідання Остапа Вишні і Ольги Страшенко.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЖИВАННЯ УМОВНОГО СПОСОБУ ДІЄСЛОВА В АНГЛОМОВНОМУ І УКРАЇНОМОВНОМУ ГУМОРИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Категорія умовного способу дієслова в сучасному мовознавстві

Спосіб як морфологічний засіб вираження значення модальності виділяється на основі протиставлення таких маркованих значень уявності події, як спонукання і гіпотетичність (відповідно спонукальний і умовний спосіб), немаркованому значенню дійсного способу. На відміну від переданої дієслівними формами модальної семантики, яка сприймається досить чітко, зовнішня маркованість способів виявляється не такою очевидною.

Так, в англійській мові взагалі навряд чи можна виділити морфологічну категорію способу. Відповідно до польового принципу в англійській мові, модальна семантика передається лише периферійними (неморфологічними) засобами і не має вираженого інваріанту (Нестеренко, 2020, с. 163).

В українській мові чітко протиставляються одна одній форми наказового та дійсного способів. Явище, що класифікується традиційно як український умовний спосіб, не має жодного відношення до морфології. Тим самим з точки зору морфологічної типології українську мову слід вважати мовою з двома способами, яка також відрізняється високим ступенем аналітичності при передачі модальних значень.

Дійсний спосіб дієслова використовується для вираження реальних дій, недійсні способи – для вираження ірреальних

модальних дій, ознакою яких є ставлення до висловлюваного (Безпояско, Городенська & Русанівський, 1993, Гришина & Статкевич, 2020).

Мовознавці виділяють чотири морфологічні недійсні способи: умовний, наказовий, спонукальний і бажальний (Нестеренко, 2020, с. 164).

Умовний спосіб виражає гіпотетичні дії, які можуть відбутися лише за певних умов, зазвичай за умови здійснення одночасно з ними або раніше за них інших дій (Безпояско, Городенська & Русанівський, 1993, Вихованець & Городенська, 2004).

1.2. Форми умовного способу дієслова в англійській і українській мовах

На думку Т. О. Стеченко, в англійській мові існує «єдиний умовний спосіб, який має різні форми» (Стеченко, 2009, с. 189). Проаналізувавши погляди науковців на це граматичне явище, вона приходить до висновку про існування чотирьох форм умовного способу, для позначення яких дослідниця вживає англійські терміни the Conditional Mood, the Suppositional Mood, Subjunctive I і Subjunctive II.

Аналогічну думку висловлюють О. Д. Гришина і Л. П. Статкевич (2020), які відзначають, що англійський умовний спосіб аналізується переважно в комплексі, незважаючи на існування трьох його різновидів: Subjunctive Mood, Conditional Mood, Suppositional Mood.

Форми Subjunctive II і the Conditional за своїм змістом не відрізняються. Вибір однієї з цих форм зумовлений лише формально-синтаксичними чинниками: the Conditional вживається в

головному реченні, Subjunctive II – у підрядному (Стеченко, 2009, с. 189). В тому випадку, коли дієслово не дозволяє аналітичної форми з *should/would*, зникають і ці формальні відмінності:

If you could talk to my boss about me, it might help, де в обох частинах речення використовується одна й та сама форма Subjunctive II.

В українській мові умовний спосіб має складну, аналітично флексійну форму вираження, яка складається з елемента *би (б)* і дієслова у формі минулого часу з відповідною флексією (наприклад: *я хотів би, він би сказав, вона пішла б, прийшла б ти*) (Вихованець & Городенська, 2004).

1.3. Вживання умовного способу дієслова в англійській і українській мовах

Охарактеризуємо основні випадки вживання кожної з виділених у попередньому підрозділі форм умовного способу.

Як пише Т. О. Стеченко (2009), the Conditional Mood може вживатися і в простих, і в складних реченнях. У простих реченнях ця форма умовного способу використовується після сполуки *but for*, прислівника *otherwise*, або якщо умова реалізації ірреальної дії є зрозумілою з контексту:.....

Умовний спосіб відповідає ірреалісу, а дійсний – реалісу (Стеченко, 2009, с. 189). Протиставленість обох форм може бути проілюстрована на таких прикладах:

To go on like this was dangerous. To lose a minute would be fatal.

Зазвичай виділяються декілька випадків уживання ірреаліса в значення нереальності, що створюють відтінки цієї семантики:

1) нереальні умовні періоди: «*As an engineer*», Kirby said, «*if I were you I'd think a lot more about that*». Well, *I'd look into it if I were you*;

2) наслідок нереальної умови, де умова може бути виражена контекстуально: Kirby! *A line on Kirby. That would be something*;

3) нереальне бажання: «*If you wouldn't always be Alan Baird!*» she said, *crying and smiling*. «*If you wouldn't always go against things!*»;

4) нереальне порівняння: *Their marriage had survived three years, and now they found themselves back in Mickey's, waltzing as if the stuffy little place were somewhere in the Vienna woods*;

5) у підрядних означальних після заперечного головного речення: *There are not many men who would have taken the whole thing so calmly*;

б) у підрядних допустових (нереальних): *I will go as far as this: that if a position is admittedly unkind, uncomfortable, unnecessary, and superfluously useless, although it were as respectable as the church of England, the sooner a man is out of it... .*

Більш значні відмінності спостерігаємо при транспозиції «реаліс – ірреаліс», яка має амбівалентний характер:

а) у формулі ввічливості *I should like: I should like him to be free*. «*Would you like to see the stables?*» «*Rather*»;

б) у некатегоричних судженнях: *There are few callings, I should say, where a man gives up less of his liberty in return for regular meals*;

в) у спонукальних реченнях: *Would you come in a minute, Doctor Manson? The Committee would like to see you*;

г) при висловленні невдоволення, розчарування: «*Well, and what did they say to you?*» «*Nothing – They were very polite*». «*They would be*»;

д) у риторичних питаннях: «*How do you like my place, Annette?*»... «*Who would not like it? It is so beautiful!*».

Стилістично зумовлене вживання кондиціоналіса в невластивому мовленні: *...and the thought that he must go back to Littlehampton on the morrow, and to Oxford on the twelfth – «to that beastly exam», too – without the faintest chance of first seeing her again, caused darkness to settle on his spirit even more quickly than on the evening. He should write to her, however, and she had promised to answer. Perhaps, too, she would come up to Oxford to see her brother. That thought was like the first star...*

Українські мовознавці виділяють три синтаксичні конструкції, які є типовими для дієслів умовного способу (Нестеренко, 2020, с. 165). Найчастіше ці дієслова вживаються у головній частині складнопідрядного речення з підрядною умовною частиною, у якій вказано умову реалізації ірреальної дії, вираженої дієсловом умовного способу і яка приєднується до головного речення за допомогою сполучників *якби, коли б* тощо: «*Коли б знала, коли б знала, відкіль виглядати, то б наняла, заставила стежку промітати*» (укр. нар. пісня). Також, дієслова умовного способу можуть вживатися у безсполучникових складних реченнях, які характеризуються умовно-наслідковими відношеннями між предикативними частинами: *Зайнялись би Ви спортом – почували себе б краще*. Нарешті, дієслова умовного способу можуть вживатися у простих ускладнених реченнях, які являють собою трансформи складнопідрядних речень з підрядною умовною частиною: *Вони б написали статтю за наявності вільного часу*.

Висновки до розділу 1

Отже, умовний спосіб є одним із недійсних способів дієслова, які використовуються для вираження ірреальних модальних дій, що вирізняються ставленням до висловлюваного. Умовний спосіб виражає дії, які можуть відбутися за певних умов.

В англійській мові існує кілька форм умовного способу: the Conditional Mood, the Suppositional Mood, Subjunctive I і Subjunctive II.

Українські мовознавці виділяють три синтаксичні конструкції, які є типовими для дієслів умовного способу. Найчастіше ці дієслова вживаються у головній частині складнопідрядного речення з підрядною умовною частиною, у якій вказано умову реалізації ірреальної дії, вираженої дієсловом умовного способу і яка приєднується до головного речення за допомогою сполучників *якби*, *коли б* тощо

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ УМОВНОГО СПОСОБУ ДІЄСЛОВА В МАЛИХ ТЕКСТОВИХ ФОРМАХ АНГЛОМОВНОГО І УКРАЇНОМОВНОГО ГУМОРИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ

2.1. Особливості англомовного і україномовного гумористичного дискурсу

Національний характер людей специфічно виявляється в їх почутті гумору. Гумор як естетико-розумова категорія є поліаспектним та має особливе подавання «свого» і «чужого», спільного і відмінного. Однією з характерних рис світосприйняття британців та американців є почуття гумору.

Сміхова традиція, яка була зароджена багато століть тому, дбайливо зберігається і розвивається народами цих країн в усіх сферах національної культури. У кожній мові, в тому числі й англійській, існують свої особливості створення комічного, так само, як і свої особливі форми їх прояву, пов'язані з конкретними історичними, соціальними умовами країни (Габідулліна & Жарикова, 2021, с. 67).

Аналіз специфіки англомовного гумору сприяє розкриттю національної психології, національного характеру, соціального забарвлення гумору, його зв'язків з історією, із настроєм нації. Специфіка прояву гумору в різних лінгвокультурах відрізняється одна від одної. Те ж стосується британської та американської лінгвокультур. Відомо, що англійці манірні, і гумор у них своєрідний. Американці, навпаки, більш демократичні в вираженні гумору, який становить більшу частку повсякденного спілкування.

Гумор в англомовних країнах – це не тільки стиль, але і спосіб життя. Щоб зрозуміти тонкий англійський гумор, необхідно знати культуру, історію, звички, традиції, характер, стереотипи, особливості менталітету певної нації. Це – гумор національний, складний за походженням і вираженням. У загальних рисах, його можна визначити як емпіричний, ліберальний, відкритий, науковий, демократичний і комерційний, який виділяє не клас і схожість, а індивідуальність і відмінність (Космеда & Халіман, 2013, с. 83).

Жарти відображають гумор, який походить з досвіду мовного спілкування в певному лінгвістичному суспільстві, навіть більше ніж з міжособистісного спілкування.

Англомовний гумор класифікують за мовними ознаками, а саме фонетичними, граматичними та лексичними. У гумористичних текстах всі стилістичні фігури можуть виступати засобами створення комічного ефекту, тому що вони за своїм призначенням пов'язані з виконанням задуму адресанта і реалізують прагматичну функцію. Особливо виділяються епітети, що дають експресивні оцінки, а також емоційні характеристики героїв або цілих ситуацій, таким чином вони додають комічного до образу або ситуації (Швачко & Кобякова, 2005, с. 401).

Національний момент у гуморі є надзвичайно важливим, тому що тут має місце яскраво виражений зв'язок і обумовленість комедійного сприйняття з національним психологічним складом характеру, національними культурними традиціями, а також позначається особлива обумовленість сприйняття комічного естетичним ідеалом, на якому завжди лежить печатка національних особливостей народу (Космеда & Халіман, 2013, с. 83).

Сміховий світ народної культури будується як пародія на звичайне життя, як світ «навпаки», де створюється особливий тип

спілкування, неможливий у звичайному житті, де виробляються особливі форми мовлення, відверті і вільні, які не визнають ніяких дистанцій серед учасників спілкування (Швачко & Кобякова, 2005, с. 401).

Таким чином, гумор у англомовних серіалах – це спосіб проголосити національну ідентичність, звернути особливу увагу на національні особливості певного народу – англійців, шотландців, валлійців, американців, канадців, австралійців, новозеландців тощо.

Отже, дослідження гумору на лінгвокультурному рівні передбачає висвітлення тих цінностей, які актуальні для порівнюваних культур. Ці цінності мають різне вираження в діалогах, монологіях та інших висловах.

2.2. Аналіз вживання категорії умовного способу в мінітекстах англомовного гумористичного дискурсу

Для аналізу вживання умовного способу в англійській мові нами були взяті мінітексти (скрипти) з гумористичним підтекстом із добре відомого у всьому світі серіалу «Друзі», а також повісті Р. Даля «Чарлі та шоколадна фабрика», які втілюють найкращі традиції англомовного гумору. Аналізуючи вживання умовного способу, наводимо такі уривки:

1. «Phoebe: Really?! How come?»

Joey: Well, you know those special skills I have listed on my resume? **I would love it if one of those was true.** » (Friends, 2024).

У цьому фрагменті Джої вживає конструкцію «I would love», щоб виразити бажання або прагнення, яке в контексті його реальних «спеціальних навичок» стає іронічним. Зазвичай, коли люди говорять про те, що «хотіли б, щоб щось було правдою», вони мають

на увазі реальне бажання. Але в даному випадку, коли йдеться про надумані навички у резюме, це стає смішним, оскільки вони насправді відсутні. У цьому висловленні вжито Present Conditional.

2. «To tell you the truth, I simply **wouldn't feel comfortable if I didn't have** that little wedge of gum to chew on every moment of the day, I really **wouldn't**» (Dahl, 2016, p. 22).

Умовний спосіб тут використовується для опису ситуації, в якій відсутність жувальної гумки призвела б до відчуття незручності чи дискомфорту. Це створює комічний контраст між серйозною потребою та підкресленням у цьому контексті важливості банальної звички жувати гумку, тобто гумор полягає в перебільшенні важливості звичайного елемента життя.

3. «Can't you fools see I'm watching television?» he said angrily. «I wish you **wouldn't interrupt!**» (Dahl, 2016, p. 72).

Автор використовує умовний спосіб, щоб зробити вислів менш агресивним або формальним, тим самим додавши гумористичного елемента в ситуацію. В реальності мовець дійсно ображений, але вживає умовний спосіб, щоб висловити своє непогодження менш різко чи агресивно, що створює комічний контраст.

4. «I do wish you **wouldn't mumble,**» said Mr Wonka. «I can't hear a word you're saying. Come on!» (Dahl, 2016, p. 78).

Мовець використовує умовний спосіб, щоб виразити своє невдоволення тим, що співрозмовник бурмотить чи неголосно говорить. Вживання умовного способу робить вислів більш ввічливим та менш прямим, додаючи при цьому елемент вишуканості та гумору до висловленого запитання чи зауваження.

2.3 Аналіз вживання категорії умовного способу в мінітекстах україномовного гумористичного дискурсу

Аналіз вживання умовного способу дієслова в україномовному гумористичному дискурсі здійснювався на прикладі гумористичних оповідань Остапа Вишні, а також гуморесок Ольги Страшенко.

1. «Почувши «Лі», Домаха Петрівна промовила:

— Не літала! Зроду не літала!

— А ви, — кажу, — полетіть.

— Боюсь. Дуже високо. Якби трішки нижче, **полетіла б**»

(Вишня, 2001, с. 35).

Умовний спосіб «якби трішки нижче» вказує на те, що справжня перешкода у літанні для Петрівни — висота. Це може бути гумористично сприйнятою іронією чи сарказмом, оскільки вона визнає можливість літати у вигляді умовної ситуації, але тільки за умови, що це буде «трішки нижче». Контекст гумору ґрунтується на комічному зіткненні реальності та умовності вираженого бажання літати.

2. «— Цить! Цить! **Здох би** ти йому!» (Вишня, 2001, с. 48).

Гумор полягає в тому, що висловлювання має загострений тон і є вираженням негативного ставлення до іншого героя. Вживання умовного способу створює іронію та підсилює комічний ефект, оскільки вимагання навряд чи може бути реалізоване і є вираженням емоційного невдоволення або роздратування з приводу даної ситуації.

3. «Моя єдина, **якби був** поетом я, я **б** — згадай: «О, панно Інно!» — теж **святив** твоє ім'я! Ти моя віднині доля, я кохання не таю: так любив Назар Стодоля» (Страшенко, 2017, с. 75).

Умовний спосіб у цьому висловлюванні використовується для створення гумористичного ефекту через іронічне порівняння з відомим шевченківським героєм Назаром Стодолею. Авторка гуморески за допомогою гри словами і використанням умовного способу створює смішний контекст.

4. «Я **зірвав би** всі тюльпани по всіх клумбах на землі, бо люблю тебе, кохана, так, як Пушкін Наталі» (Страшенко, 2017, с. 76).

Умовний спосіб у цьому висловлюванні використовується для створення гумористичного ефекту шляхом порівняння автора з поетом Олександром Пушкіним та вираженням надмірного кохання. Це використання створює комічну ситуацію, оскільки порівняння автора з Пушкіним і вираження надмірної любові через умовний спосіб роблять його заяву абсурдною.

Висновки до розділу 2

Аналізуючи особливість англійського та українського гумористичного дискурсу, варто відзначити широке використання виразних засобів, стилів та різножанрових засобів. Для англійської мови характерне більш широке використання іронії, сарказму та нагнітання, в той час як український гумор найчастіше будується на сюжетному або побутовому комізмі та героїчному елементі. Здійснений аналіз англійських текстів засвідчує, наскільки широко вживається умовний спосіб в англійських міні-текстах гумористичного характеру для відтворення жартівливого ефекту шляхом висміювання ситуацій або персонажів, які могли б відбутися або існувати за інших обставин.

Умовний спосіб в українських міні-текстах гумористичного характеру часто застосовується для моделювання гіпотетичних

умовних ситуацій або висловлювання побажань, через що створюється гумористичний ефект внаслідок ірреальності подій чи персонажів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Спосіб як морфологічний засіб вираження значення модальності виділяється на основі протиставлення таких маркованих значень уявності події, як спонукання і гіпотетичність (відповідно спонукальний і умовний спосіб), немаркованому значенню дійсного способу. На відміну від переданої дієслівними формами модальної семантики, яка сприймається досить чітко, зовнішня маркованість способів виявляється не такою очевидною.

Умовний спосіб використовують у різному мовленнєвому контексті, як-от в обставинних реченнях, висловленні бажання, команди, нереальних ситуаціях та емоційному сприйнятті мовця. Він сприяє поглибленню та деталізації висловлювань і дає змогу висловлювати чітко свої наміри в різних комунікативних ситуаціях.

Аналізуючи особливість англомовного та україномовного гумористичного дискурсу, варто відзначити широке використання виразних засобів, стилів та різножанрових засобів. Для англійської мови характерне більш широке використання іронії, сарказму та нагнітання, в той час як український гумор найчастіше будується на сюжетному або побутовому комізмі та героїчному елементі.

Здійснений аналіз англомовних текстів засвідчує, наскільки широко вживається умовний спосіб в англомовних міні-текстах гумористичного характеру для відтворення жартівливого ефекту шляхом висміювання ситуацій або персонажів, які могли б відбутися або існувати за інших обставин.

Умовний спосіб в україномовних міні-текстах гумористичного характеру часто застосовується для моделювання гіпотетичних умовних ситуацій або висловлювання побажань, через що

створюється гумористичний ефект внаслідок ірреальності подій чи персонажів.

Загалом, можна говорити про те, що в обох мовах умовний спосіб найчастіше застосовується в гумористичному дискурсі для передачі альтернативних сценаріїв розвитку подій, які викликають сміх через свою неправдоподібність або неочікуваність.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безпояско, О. К., Городенська, К. Г., & Русанівський, В. М. (1993). *Граматика української мови: Морфологія*. Київ: Либідь.
2. Вихованець, І. Р. (2004). *Теоретична морфологія української мови: Академ. граматика укр. мови*. Київ: Унів. вид-во «Пульсари»,.
3. Вишня, О. (2001). *Усмішки*. Київ: Дніпро.
4. Габідулліна, А. Р., & Жарикова, М. В. (2021). *Лінгвістична природа гумору*. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна.
5. Гришина О. Д., & Статкевич Л. П. (2020). Способи вираження модальності в англійській та українській мовах. *Вчені записки*, 4, 40–45.
6. Грищенко, А. П. (Ред.). (2002). *Сучасна українська літературна мова*. Київ: Вища школа.
7. Космеда, Т. А., & Халіман, О. В. (2013). *Мовна гра в парадигмі інтерпретативної лінгвістики: граматика оцінки, граматична іграма: теоретичне осмислення дискурсивної практики*. Дрогобич: Коло.
8. Нестеренко, Т. (2020). Умовний спосіб: функційно-семантичний аспект. *Наукові записки*, 187, 162-168.
9. Стеченко Т. О. (2009). Лінгвістичні особливості умовного способу в англійській мові. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*, 70, 187-192.
10. Страшенко, О. (2017). *«Світ урятувався, бо сміявся» : гуморески, билиці, спогади. Порція перша*. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго.

11. Швачко, С. О., & Кобякова, І. К. (2005). Соціолінгвістична природа гумору (на матеріалі текстів малого жанру), *Проблеми зіставної семантики*. 7, 399–402.
12. Bussmann, H. (2006). *Routledge Dictionary of Language and Linguistics* (translated and edited by Trauth, G., and Kazzazi, K.), London and New York: Routledge.
13. Candler, G. (2010). *Outline of English Grammar*. The USA: Xlibris Corporation
14. Dahl, R. (2016). *Charlie and the Chocolate Factory*. New York : Puffin books.
15. *Friends scripts* (2024). URL: <http://www.livesinabox.com/friends/scripts.shtml>
16. Huddleston, R., Pullum, G. K., Bauer, L., Birner, B., Briscoe, T., Collins, P. Ward, G. (2002). *The Cambridge Grammar of the English Language*. United Kingdom: Cambridge University Press.
17. Khlebnikova, I., B. (2019). *The Conjunctive Mood in English as a Problem in General Linguistics*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
18. Meiklejohn, J. M. D. (2015). *The English Language*. New Delhi: Prabhat Books.

SUMMARY

The article examines the peculiarities of the use of the conditional mode in the texts of humorous discourse of the modern Ukrainian and English languages. It is noted that in modern linguistics of the Ukrainian and English languages, the conditional mode plays an important role. It serves to more accurately indicate conditions, impossible situations, desires and emotional attitude of the speaker to certain facts of reality. The conditional method acts as an important component in the expression of a wide range of meanings in different functional styles and directions of speech.

The conditional is used in various speech contexts, such as circumstantial sentences, expressions of desire, commands, unrealistic situations, and emotional perception of the speaker. It contributes to the deepening and detailing of statements and makes it possible to clearly express one's intentions in various communicative situations.

The analysis of the English-language texts shows how widely the conditional mode is used in the English-language mini-texts of a humorous nature to reproduce a humorous effect by ridiculing situations or characters that could happen or exist under other circumstances. In both languages, the conditional is most often used in humorous discourse to convey alternative scenarios of events that cause laughter because of their implausibility or unexpectedness.

Key words: grammar, verb, conditional mode, humorous discourse, small text forms.